

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Provincies un mes 0'25 Ptas.
Estranjé un any 6'00
Número corrent 5 cents
No retornam ets originals.

Direcció y Redacció: Arabí 6-pral.

Directó: ES MASCLE ROS

SETMANARI BILINGÜE INIMICH DE SES PENES Y AMICH D'ES BON HUMÓ

Anuncis a n'es «FOCH Y FUM»

(Per setmanes y amb variació)
Plana entera (prosa o vers). 100 Ptas.
id. mitja. 60
id. quarta part. 35
Versos de 10 retxes («decima») 2
id. 5 id. («quintilla») 1
Amb prosa cinch cèntims per paraula.

(Tirada: 3500 exemplars)

Himne Aliadófil

(Música de «La Marsellesa»)

Coro.—Al arma al arma aliadófil
que els germanófil
han perdut
han perdut.
Pobre Kaiser cuant veura s'Historia
fent memoria que éll ha estat vensut
fent memoria que éll ha estat vensut
couét, couét, futj d'Alemania
com si fos un esquíu aucell....
Desérta de la Germania
perque te pó que li fassen sa pell.
El Komprinz el segueix.
Ay Kaiser, Kaiser.
May mes governará.
Ay Kaiser, Kaiser.
A Holanda vá
y allá sufreix
es cástich que es mareix.
Ay Kaiser, Kaiser, Kaiser.
Tú varés fe llarg.
Ay Kaiser, Kaiser, Kaiser.
¡Vaje un desbarat!
Ay Kaiser, Kaiser.
T'han destronat
y axó es amarg
y to tens ben guañat.
Es sábre tu desanvinares
y has fet un mal papé....
Solo.—Pobre Guiém, t'han romput s'anse
molt malament heu has pasat.
Sent sensé tenies confiança
y are estás molt esmorrellat
y are estás molt esmorrellat.
Pobre Guiém tu no et pensaves
essent tant gran torná petit
papé fas de Guién baix d'es llit
cosa que tu no ta figuraves.
Guiém tu no ets aquell.
Guiém t'han escardat
y t'han posat
un esmorrell
tenguenthó ben guañat.
Coro.—Ay Kaiser, Kaiser, Kaiser.
¡Pobre Guiemet!
Kaiser, Kaiser.
Ja vas de redolóns.
Solo.—Arreconét
ja que amb cansóns
t'han fet mostrá es... ciuróns.
Coro.—Ja n'hem sortit d'imperialisme
bon senapisma t'han posat.
Es teu orgullo va per terra
y no el podrás torná aixecá.
Vares creixa declarant sa guerra
y sa guerra ta va destroná
y sa guerra ta va destroná
ets atrevits be so mereixen
y are ja et poren fé es baúl!
com veus ja t'han fet mostrá es...
y es teus mateixos ta persegueixen
Guiém,... tot Aliat
¡Guiém.... t'ha ben fumit!
T'has vist perdut
y has escapat
per no mori penjat.
Penjat, penjat, molts ja t'han somiat.
Y molts, y molts, ta creuen fusellat
igual que el Zar de Rusia destronat.
T'ha fet justicia.
Clamant el poble que es honrat.
¡Lhi....bertat!!

ES MASCLE ROS.

Na Margalida morí...

Na Margalida tenia allò.... sa mala setmana o sia
«El Soldado de Nápoles» o «La Canción del Olvido»
que mal-parlant li diuen sa grippe.

Heu passava molt malament, pues entre sa malaltia
y es recuerdo d'en Gabriel al cual sa mare no el
volia per jenre, aquella pobre atlota sa consumia y
s'agravava per moments. ¡Pobre Margalida!

Un atách fort, li fé estirá es potóns y sa familia
tota alarmada cercá dona per vestirle, baulé per ferli
sa caixa y cotxo de segona per durle a n'es Cementeri.

Mentres li arretglaven sa coua, dins es moño li
trobaren es sigüent billetet: «Si muero, es mi última
voluntad, que mi novio Gabriel ya que en vida no
pudo contemplarme, que me vele toda la noche y que
llore por mi, solo en el cuario.»

Com que «los muertos mandan» segóns diu en
Blasco Ibañez, sa familia aná a avisá en Gabriel el
cual ni corto ni perezoso accedí a sa voluntad de sa
difunta.

Era mitja nit, na Margalida dins es baúl, en
Gabriel asegut a devora ella, plorava y olvidantsé de
que fo mortá la besá.... no hey havia testimonis.... na
Margalida obrí ets uis y aferrant en Gabriel p'es coll,
li diu:

—No som morta, però com que no he trobat altre
sistema per poré conversá amb tu, he fet sa comedi.
—¡Peró Margalida!
—¿Dorm ja tothóm?
—Mes que dormí, róncan.
—Idó are es s'hora.

Grósa va esé s'emoció de s'hompare y sa mare
cuant no trobaren sa morta dins es baúl; però mes
grósa cuant lletjiren es sigüent billetet:

«No ma volguereu doná
amb vida na Margalida,
Morta y tot m'hi he de casa
y si acás no pot criá
procuráu cercarli dida.
Fojim gosant llibertad
a fé sa lluna de mel,
bona llissó vos hem dat
¿eh sogres? ¿No es veritat?
Margalida y Gabriel.»

CAP VERJO.

Aprentes y oficialas

Bon jornal podrán guañá
tant ses morenes com rosses
cuant aprenquin de fe bósses
y es sápigam afanyá.
Feina a escardada es dará
hasta inclús a fora casa
y un jornal que ferá vasa
crescut darém a n'es pobles
y en que vajan cas es mobles
fent bósses tothóm sa casa.

Tenorialment pariant

A Artá, era de esperá s'etxit que obtengué es
«Tenorio Mallorquí», lo que feim a sebre a n'es
menescal que tant encabotat estava en que no s'obrisen
es teatros, de que per mes sanitari que sia, no s'hi
havia d'oposá, pues que com pot veure p'es programes,
no hey havia señalada entrada p'es seus clients.
¿Mos enteném seño Menescal?

Etxit colosal, també s'episodi dramátich de Don
Daniel Cano «ABEN AMAR» per lo cual es públich
lamentá s'ausencia de s'autó que fou aclamat a
escena.

Bona arribada a n'Es Mascle Ros, al cual obsequiaren
juntament amb so personal de sa Compañia, a
un lunch oferit per sa progresiva Sociedad Instruc-

ción y Recreo ahont un coro improvisat y ben ajustat
canta es repertori d'es couplets d'es Foch y Fum.
Dilluns a Manacó, un caramull y un nou etxit
ahont es numerós públich sensat aplaudí s'obra y aclamá
s'autó salvo escasos intelijents que tildaren es
«Tenorio Mallorquí» de sainete y a s'autó de frescales.

¡Que es de vé alló que diu «mira amb aquí vés y
dirán tu qui ets.» Perque ma veren amb so futur directó
d'es pronta-neixe setmanari «El Proyectil.» ja ma
posaren sa llengua demunt!

¡Ja heu val amb sos manacoríns!

Economisem

Señoras y señoretas,
seños o be menestras:
que a n'es bon gust dau encals.
Per róbés molt curiosetes
dades per pocas pesetes
que axó sembla ilusionari
y per vestí es necessari
badayá o deure sa rénda,
molt barato ven sa tenda
d'ets Almacens Santa Eulari.

Per causa d'una dona...

Be per sort dolenta o bona, per desgracia o per
fortuna, ehí ma vatj trobá amb una jóve y simpática
dona, la cual demostrá tení pipella, mañes y trases, y
unes grosses carabases que ma guardava per mí.

Le vatj veure p'es Mercat, y tenguent grosa
pasiencia le vatj mirá amb insistensi e interés etsajerat.
Ma mira, sonriu y futj, mes com jo som atravit, derre-
ra ella ja he partit; puja una escaleta, hey putj, ella
entra, pues jo també, tanca sa porta, jo espér, mir
per tot y prest m'enter que alló era un galliné d'un
dentista y joh dolor! sent que aquella zandunguera diu:
«Pepe, sal que te espera en el despácho un señor.»

Mes com a n'aquell moment es finjí ma conve-
nia, cuant vatj veure que venia vatj finjí de que una
dent seguit ma está molestant.

—¿Cual es? Aquesta d'aquí li dich jo señalantli sa
que ma vengué a devant. La m'arranca y un bon raitj
de sanch surt, ¡vengan filetas! Despues... li don deu
pesetes, prenc es capell y m'hen vatj.

¡Ja heu val! Vatj aná de cásca y ma sortí mala-
ment. Ella ma dá carabassa y es seu hómo anant de
guasa ma vá arrabasa una dent.

Clare-T.

De Manacó

(Acabament)

¿Es digna que dins una població de mes de 19.000
almes, (entre homas, dones e infants) promogui sa
policia rural aquests escandols? ¿Es lògich que ningú fas-
se justicia per ses propias mans? ¿Es just que por el
mero hecho, de dú s'uniforme puguen abusá d'ell, mo-
lestant al transeunte? No! No! y mil veces! No!

A instanci d'ets agraviats insert aquestes quatre
retxes, (con superior permiso d'es Mascle Ros es
meu amich) perque servesquen de protesta contra
s'autó de lo sucedido y d'es seus superiós, els cuals
si no posen forqueta a n'aquests abusos noltros se-
guirém fent foch... y ma creguin hey há tela por
rato.

Nota interesant: La setmana passada s'altre in-
sertá aquest importantíssim setmanari, (dich important
referintme a sa tirada, perque respecta a lo que atañe
a sa originalitat, no volen que sigui axí, ni Don Xim-
ni en Manifas) sa contestació a n'es concurs d'humor-
isma; vatj veure que entre sas guapetes figurava una
de Ca's Capellé, y com aquesta ma atribueix per s'autó
de dita contestació, la cual está indignadísima, no
puch menos de fé constá lo sigüent: que ni a demunt
ses columnas d'es «Gallet» (e. p. d.) ni a n'es Foch y
Fum jo may he enviat cap article que no anás firmat
p'es seudonim que antecede; axi es que es don per
enterada aquesta bona Señoreta; creo además que
no hey há motiu per tant, tota vegada que asertadís-
sim trob a Don Juan con su elección.... pero está vist
«qui diu ses veritats pert ses amistats.»

Mitja Bota.

Anunci Inquero

Andreu Ferrer

Mestre Andreu Carol prenia a varios PICAPEDRES los pagará en bons dobbés y si resultan fanés SA CORTERA ferá via. Ale idó, corréu, feis via qui feina vulga trobá si es de Ciudad el prenda y lo mateix mos ferá en sos de la pajesia.

(a) Andreu Carol

D' Inca

Ben volguds lectós. ¡Teniu pasiensi! Tots voltros qui en viu interés vos preocupau de la cosa pública. ¡Teniu pasiensi! Inqueros de bon de veras, que en sa marxa de los asuntos Municipals teniu sa vista ficza. Si. ¡Teniu pasiensi! y esperau.

Nostros Administradós Municipals aquesta setmana s'han declarats en VAGA y no han celebrat sesió.

No será segurament perque no sápigán de que tractá, pues com voltros sabeu, asuntos a resoldre tenan demunt es tapete de molta trassendensi però ¡teniu pasiensi! que pot darsé es más que els seus asuntos particulás los impedís asistirí y ja mos veurém dijous qui vé DIOS MEDIANTE.

¡TOT TE COMPOSTURA!

Confiaú en les sevas gestions y en calma segurament resoldran amistosamente y a gust de tots.

1.ª Ses tan cacareadas subsistensis. 2.ª Es problema de ses Monjes de Caridad que d'es fondo comú menjan pá; y sa generalidad de pobres per NABS O XAROVIES no poren utilizá los seus servisis; y 3.ª Ja cuidarán ells de fer un repartiment just y equitativu a fi de que cada cual contribuesca com deu a n'es fondo comú.

Basta ja de favoritisma.

Arriba pues y no desmayéu que si los directós sa dormen, cuando menos en parlarém noltros posant-lós a sa viudicta pública y luego quizá s'escarmentin.

LLORENS BELTRÁN,
Barbó y barbé.

NOTA: Vos recoman no deixéu d'asistí a ses sessions y per elles, mos enterarém de quin rumbo duen, quins son los que trabayen de bona fé y quins los que sercan enredos.

Cine «La Protectora»

Tant «La Sortija Fatal», com Judex, com lo demés, son d'un éxit colossal y amb forma d'el tot legal s'Empresa guaña dobbés.

ESTELLICONS

Gent estufada

Estimat llegidor d'es valent y populá setmanari FOCH Y FUM:

Tench es gust de presentarté una señora, que si en serques un altre com ella encara que le serquis amb un llum d'encruya no le trobes en tot el Mon.

Aquesta señora es Doña Isabel, tota una zanguanga que va vení d'America fá cosa de dos anys y mitj y sa va establí a Lluchmajó.

Juntament amb ella varen veni dos *sapallos* famellas un de mascle, tots tres fiys seus, y mes magres que un aubó.

A Lluchmajó aquesta ricacha hey ha viscut dos anys y encara hey viuria si no fos que ha hagut de fojí perque está fins a sa coroneta de deutes, tant es axí que dos dies antes de vení a viure a Palma es sabaté l'encalsava p'es poble en so tirapeu y es carnice en sa guinaveta, es primé per fé molt de temps que li deu un chinché de pereis de sabates y es segón perque li deu sa carn de tot un any. ¡Que bufes pinoi!

Pero resulta que aquesta señora s'havía proposat fermós combragá en rodes de molí y s'equivocá, y heu demostrám diguent que ella diu que s'hen ha anada perque li convé p'ets estudis de sa fia majó, que a pesá de tení segón ellas 50 duros mensuales de renta, domés aquesta fia, estudia de mestre de piano, per goñarse ses sopes y sa creuen que es mestre que té la vol, y van equivocats perque es mestre no es beneit, pues l'han grumetjat molt y es mestre no ha picat jens. Sa darrera grumetjada va esé a s'Arenal que el vá convidá a berená a éll y uns compañeros seus y malas llengos diuen que encara l'amo de Ca na Grina du es conte a s'esquena.

Doña Isabel; per avuy ja basta però vaji alerta en so conversá perque si m'entem de res més en sortiran de grosas, perque de cosas seus en sé un niu. Som es seu fiscal.

Un jerret de S'Arenal.

D'Inca

¿Que pasa en sos fabricants de gaseoses y sifons? Sa diu en molta insistensi, que día 6 de los corrents un dependient de sa casa MIRET abusant de sa confiansa, sa presentá a ca un client d'es fabricant Capellá y en falsadat *manifiesta* segóns sa despren baratá 5 sifons per dos cobrantse *el importe* de 5 y es vidre de propina.

¿Será verdad tanta belleza?

Avuy en forma tal sa comenta procuraré adquirí datos concretos y de resultá ser sert, será lo que vulgarment deim noltros Inqueros.

¿Tant de bombo y tant detestable música?

XIFON.

Una bona xaripa

—Per feines vatj a Ciutat.
—Esperet jo vendré amb tu y anirém a n'El Perú pues segóns m'han enterat en Juan loco ha tornat y es parroquians treu d'apuros.
—¿Los convida a fumá puros? no deu poré doná abasto.
—Dóna a n'es qui allá fan gasto un paperot de cinch duros.

Fonda Perú

Fonda Perú

D'Alaró (Contestació)

No va valé, per ses riayes que férem en s'escrit que ma fé la setmana pasada, un qui sa firma «Un Colaboradó vey.» ¡Vaje quin escrit mes doyt! Si jo vatj fé sa resposta a n'en Guiem, li vatj fé p'es meus interesos, y jo no dech havé de dá es conta a butses grogas com éll vol suposá, y lo que diu, que li conti fil per fil, jo li dich que sa declari es seu nom y llinatge, y despues ja xerrarém, perque a jo hem fá óy es xerrá y no sebre amb equí. Y axí, que sa demostrí sa cara tan clá com jo.

Nadal Rayó y Rotjer.

Cervecería Gambrinus

A Gambrinus acudíu si cerveza desitjáu ja que si algun mal patíu cuant lo d'allá ensaboríu momentaneamente curáu.

Cerveza

Cerveza

Lluchmayor por dentro

Por el pasado número de FOCH Y FUM, nos enteramos, de que existen bestias en la indumentaria de seres humanos y cuya mediocridad y bajas pasiones son mas bien propias de tribus cavernarias, que no de quien ostenta título universitario en pleno siglo XX. Pero amigos. ¡Que decepción! ¡Que contraste!

El que pretenda zaherir en lo mas minimo la susceptibilidad de nadie, sin otra razón para ello que el de ofender a sabiendas es un miserable en su grado máximo, y con toda la extensión de la palabra; no excusándole el que haya cursado la carrera del Magisterio y se las dé de erudito y pedante.

¿En que volumen de pedagogía podríamos encontrar enseñanzas tales señor Pedagogo?

¿Y es éste el método que tiene V. establecido en su colegio particular? Vamos, no sea de otros tiempos señor erudito y reaccione. Si es bueno y siente en el alma la virtud del sagrado ministerio que V. profesa, atienda este consejo:

Evite en lo posible grandes y pequeños daños que de V. dependan, siempre que no lleven aparejados la felicidad y un bien relativamente general.

Cuando este caso llegue, incluso *la vida privada* no debe ser respetada.

Alonso Quijada.

Lluchmayor 8 de Diciembre de 1918.

A n'es que vos embarcáu

Vos dich per adelantat que si heu masté embalá algo d'es sol, de s'aire y de s'aigo que estiga ben preservat amb tota tranquilidad duishó a La Universal que es sa agencia principal amb cuestió d'embalá mobles y ja hen reb de tots es pobles fent pagá poch capital.

Victoria 18

Victoria 18

De Solle

(Dialec entre dues sullerikas)

—Ke nu saps aixó Tunina.
—¿Ke hi ha de nou madó Trunet?
—Kuneixeu na cudóna sa barbera.
—Si dona de Deu, (akella tant brevetjadora) si, idó esperau y riureu. Fa uns cuants dies que surtí de kaseva y cuant va esé un busi alluñy va truba una dona y li va dí: ¿madona ke heu de pasá p'es Born? Si li digué akella dona. Ka ma vuleu fé es favó d'aná a ka-

meva y di a n'es meu homu si vol llevá lu ka hey hi dins es forn? Akella dona va aná a kaseva de na codo-

ña y duná es menciuat rekaldu a n'en Wense.

—¿Y ka vos pensau ka hi havia dins es forn?

—¿Y ki sap?

—Idó un muniatu.

—Ja, ja, ja, ja, ja, ja.

Un qui heu senti.

B. Gay--Sant Antoni 8

Per carros y carretóns autos o motocicletas deixant ses feines ben netes y cobrant pocas pesetes en Tomeu Gay du es.... roñóns.

Tenorio fracasat

¿No el conceixéu a n'en X es pintó?

Pues festetja p'es barrio de sa Jerreria y dimars a vespre mentres sa creya doná cita a s'atleta per les onse a s'Escola Graduada, resultá esé s'hompere que amb calsons blanchs y amb so tirapéu amb sa má l'encalsava de bon de véres.

Y en X ballant tal murga duya un susto colossal, y amollava a sa canal talment com si hagués pres purga.

Compráu calsat Estarellas

Calsat d'aquell superió que no queda malament ni amb aigo, ni en fret, ni amb vent y no pot imitarlo ningú com a duració, ni amb gust, ni amb economía ja que es sa sabateria tant per mascles com famellas, milló, sa d'en Estarellas admirada avuy en día.

Colón 68

De Buje

Contestació a s'article d'en Navarret.

Lletjit es derré número d'es «Xerrim» vetj que dius detalladament sa manera com adquirires un d'es rellojtes que tens pero, no perque n'hajes comprat un a Muro he de creure com a sert que d'es servici no n'hajes pogut dú un altre. Lo que voldria hem digueses detalladament: ¿Perque va esé que un oficial de sa compañía vengué a Buje a conversá amb tompare, y no trobantlo a Buje s'en aná a Son Figuerola? ¿Perque era que anaren a visarlo volant per esé mes prest a sa finca citada que s'oficial? ¿Perque era que tompare enloch de vení p'es camí d'es Rafal y encontrarsé en s'oficial conversant d'improvis amb éll, s'en aná a voltá p'es camí de Ca's Binisalamé? Y si estaves tancat a n'es calabozo p'es rellojte o per ses tres pesetes. Axó es lo que voldria qu'en digueses, y no que es teu jermá Guiem el te va comprá a Muro y tota aquella verborrea. ¿O te deus pensá que una persona qui te un gros capital, perque n'ha adquirit sa mitad lícitament, per forsa ja ha d'éve adquirit s'altre mitad de sa mateixa manera. ¡Beneitot!

De ses immoralitats d'es teu jermá, pots ter ja sa defensa que trobis convenient, pero may desmentis lo dit, que seria atentá contra sa mateixa veritat.

¿Que t'agrada es dols? Idó llepetén es morros.

Per avuy no t'hen dich mes perque estich cansat d'escriure y llevó que no en vuy viure d'ets ermitans rellojtes.

S'inimich d'en Silensi.

Couplet manacorí

(Música de «Fru-Fru»)
(Estríbillo.)
Tiá, Tiá,
Ets el Rey de s'úsura.
Tiá, Tiá.
Cobrant un preu violent.
Tiá, Tiá.
Còbras sense mesura.
Tiá, Tiá.
Es 25 per 100.

Miija Bota.

NOTA: La setmana qui vé, anirá un article consistorial d'es mateix autó, que consisteix amb asuntos d'es Consistori.

P. Toni Maura (Copiñas)

Qui vulga un traje gruixat que li servesca per lastre, barato y ben reforsat el té si es confeccionat p'es gran Cantallops es sastre.

Sastre

Sastre